

Hacettepe Üniversitesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE ARTAN OKUL KÜTÜPHANESİ GEREKİNİMİ

Arş. Gör. Özlem Şenyurt
2017

Eğitim Nedir? Neden nemlidir?

Eğitim Sisteminin Hedefleri

- Sanat, beşeri bilimler, fen bilimleri, ve teknolojiler hakkında genel bir bilgiye sahip olmak.
- İlgilendiđi Őeyler hakkında, yeni fikir ve dűşünceler için bilgi edinme isteđi duymak.
- Bilgileri eleştirel olarak değerlendirme alışkanlığı edinmek.
- Geleneksel ve modern teknikler kullanarak bilgiyi nasıl bulup deđerlendireceđini bilmek.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerilerine sahip olmak (Hill, 2005, s. 278).

21. yy Eğitim Gereksinimleri Nelerdir?

- **Öğrenmeyi öđrenmek**
- **Yapmak için öđrenmek**
- **Olmak için öđrenmek**
(UNESCO, 1996)

19. ve 20. Yüzyıl Öğrenimi	21. Yüzyıl Öğrenimi
Basılı bilgiye sınırlı erişim	İnternet aracılığıyla bilgiye sınırsız erişim.
Hayatta kullanılacak veya kullanılmayacak bilgiye vurgu	Yaşamboyu öğrenme becerilerine vurgu
Amaç edebiyat tarih, fen bilimleri gibi bilgilere sahip olmaktır.	Amaç problemleri çözmek için gerekli becerileri (erişim, analiz, değerlendirme, üretme) öğrenmektir.
Bilgiler öğrencilere hazır bir halde sunulur.	Öğretmenler sorgulamaya ve araştırmaya dayalı bir yaklaşım kullanır.
Basılı bilgi analizi	Çok ortamlı (multimedya) bilgi analizi
Kağıt, kalem ve sözle ifade etme	Çoklu ortam teknolojilerini kullanarak ifade etme
Sınıfta sınırlı öğrenme ve bilgi paylaşımı	Dünya çapında öğrenme ve bilgi paylaşımı
Tek kaynaklı ders kitabı ile öğrenme	Görsel ve elektronik başta olmak üzere çeşitli güncel kaynaklardan öğrenme
Birey tabanlı kavramsal öğrenme	Takım tabanlı proje temelli öğrenme
Yaş tabanlı içerik bilgisine maruz kalma	Bireyselleştirilmiş esnek içerik bilgisine maruz kalma
Öğrenmeyi basılı ve testlerle kanıtlama	Öğrenmeyi çoklu ortam aracılığıyla kanıtlama
Öğretmen seçer ve anlatır	Öğretmen çerçeveler ve yönlendirir
Öğretmen değerlendirir ve not verir	Öğrenciler kendi işlerini değerlendirir ve değerlendirme kriterlerini öğrenir
Daha az sorumluluk alarak devlet tarafından kabul görmüş ders kitapları kullanarak öğretmek	Hesap verme sorumluluğuyla eğitim standartlarını belirleyerek öğretmek

(Literacy for the 21st Century, 2003)

Okul Kütüphanelerinin Misyonu:

“Okul kütüphanesi günümüzün bilgiyi temel alan toplumunda başarılı hizmetlerin verilmesi için esas olan bilgi ve düşünceleri kapsar. Okul kütüphanesi, öğrencilerin sorumlu vatandaşlar olarak yaşamalarını sağlarken, onları yaşam boyu öğrenme becerisiyle donatır ve hayal güçlerini geliştirir” (IFLA/UNESCO Okul Kütüphaneleri Bildirgesi, 1999)

Okul Kütüphanelerinin Amacı:

- Okul programlarını desteklemek;
- Okuma ve kütüphane kullanma alışkanlığı kazandırmak;
- Bilgiye erişme ve elde edebilme becerisini sağlamak;
- Araştıran, okuyan, üreten bireyler yetiştirmek;
- Okul, öğrenci, öğretmen ve veliler arasında işbirliğini sağlamak;
- Okul-kütüphane arasındaki ilişkiyi ilgili tüm tarafların kavramasına yardımcı olmak.

(IFLA/UNESCO Okul Kütüphaneleri Bildirgesi, 1999)

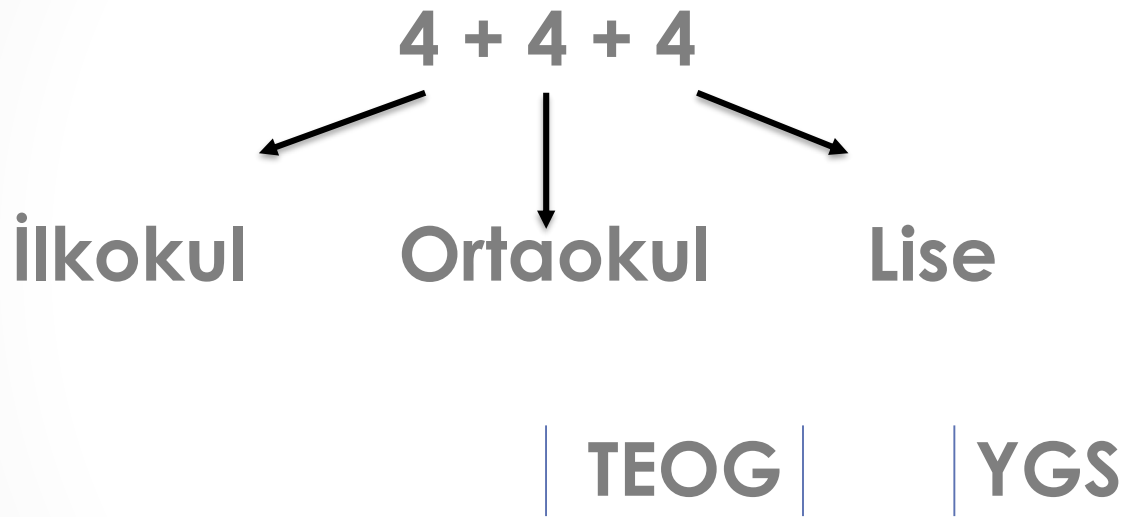
Kütüphaneler BOY Sürecini Nasıl Destekler?

Bilgi okuryazarı öğrenci;

- bilgiyi etkin ve verimli bir şekilde kullanır.
- bilgileri yetkin ve eleştirel bir şekilde değerlendirir.
- bilgileri doğru ve yaratıcı bir şekilde kullanır.
- kişisel ilgileri ile ilgili bilgileri takip eder.
- bilgiyi yaratıcı olarak kullanır.
- mükemmel bilgiyi aramak ve bulmak için çabalar.
- demokratik toplumlarda bilginin önemini bilir.
- bilgi ve bilgi teknolojilerinin kullanımını açısından etik davranışlarda bulunarak öğrenen topluma olumlu katkıda bulunur.
- bilgi üretimine katkı sağlar (AASL/AECT, 1998).

Türk Milli Eğitim Sistemi

TMES Amaçları

Türk milli eğitiminin genel amaçları: Atatürk ilke ve inkılâplarını benimseyen, bilimsel düşünme şeklini esas alan, ilgi ve yetenekleri dâhilinde kendini yetiştirip geleceğe hazırlayan ve nihayetinde toplumun ilerlemesine ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayan yararlı bireyler yetiştirmek olarak belirlenmiştir (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973; Milli Eğitim Temel Kanunu, 1983).

Milli Eğitim Sistemi Üst Politika Belgeleri

Eğitim politikaları oluşturulurken göz önünde bulundurulanan Türk Milli Eğitim Sistemi'ne yön veren üst politika belgeleri:

- Milli Eğitim Şura Kararları
- MEB Stratejik Planları
- MEB Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı
- Kalkınma Planları
- .....

Üst Politika Belgeleri Ne Diyor?

- Eğitim ortamlarının araştırma ve bilimsel çalışmalara uygun olarak düzenlenmesi,
- AB ülkelerindeki diğer çağdaşlarıyla eşit düzeye getirilecek, bilgi tabanlı bir toplum ve ekonomi için gerekli niteliklere sahip olmaları,
- Okuma kültürünün yaygınlaştırılması,
- Kademeler arası geçiş ve uzaktan eğitim olanaklarının artırılması,
- Okulların BT altyapısının güçlendirilmesi...

MEB Projeleri

Fatih Projesi

Bilgi iletişim teknolojilerinin öğretim programları içerisinde ve sınıf içi uygulamalarda aktif olarak kullanılması ile:

- “Bireylerin yaşamboyu öğrenim yaklaşımı ve e-öğrenme yoluyla kendilerini geliştirmeleri için uygun yapıların oluşumu ve e-içeriğin geliştirilmesi,
- Ortaöğretimden mezun olan her öğrencinin temel bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yetkinliklerine sahip olması,
- İnternetin etkin kullanımı ile her üç kişiden birisinin e-egitim hizmetlerinden faydalanması,
- Herkese bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve kullanma fırsatının sunulması,
- Her iki kişiden birinin internet kullanıcısı olması,
- İnternetin toplumun tüm kesimleri için güvenilir bir ortam haline getirilmesi” hedeflenmiştir (FATİH Projesi, 2015).

Z-Kütüphane

Z-Kütüphanelerin etkin kullanımını neticesinde;

- öğrencilere bilgi edinme, anlama, hayal kurma ve eğlenme amacıyla bilgiyi kullanma ve yaratıcılığı sağlama deneyimlerini oluşturacak fırsatlar sunmak,
- okullarda sosyal ve kültürel olayların farkında olmayı ve bunlara önem vermeyi sağlayan faaliyetler düzenlemek,
- öğrencilerin bilgiye erişim özgürlüğünün gerekliliğini benimsetmek,
- ülkemiz için hedeflenen ekonomik kalkınmayla birlikte kültürel kalkınmanın sağlanabilmesi adına beşeri ve entelektüel sermayeye yatırım yapılması amaçlarına ulaşılması öngörülmektedir” (Okuma Kültürü ve Z-Kütüphane Çalıştayı, 2015).

Öğretim Programları

Öğretim programı, belirli bir öğretim kademesinde derslerde ele alınacak konuları, bunların amaçlarını sınıf düzeylerine göre bir plan dahilinde hazırlanmış kılavuzudur.

Öğretim programları, okulda öğrencilerin öğrendikleri özel bilgilerle ilgili becerilere odaklanarak, öğrencilerin günlük yaşamda karşılaştıkları problemlerle baş edebilmeleri için gerekli bilgi, tutum ve becerileri geliştirmeyi hedefler. Okulda verilmesi amaçlanan bu deneyimler, bilgi kullanımında uzmanlaşmak için rehber niteliğindedir (NEALS, 2007, s.6).

Tablo I. Program Değerlendirme Tablosu

Dersler	Araştırma*	Bilgi kaynaklarına yönlendirme**	Kütüphaneye yönlendirme***	İnternet****	Dergi, gazete, televizyon*****
Beden Eğitimi	✓	✓	✓	✓	✓
Biliřim teknolojileri	✓	✓	✓	✓	✓
Din kùltürü ve ahlak bilgisi	✓	✓		✓	✓
Düşünme eğitimi	✓	✓		✓	✓
Fen ve teknoloji	✓	✓	✓	✓	✓
Görsel sanatlar	✓	✓	✓	✓	✓
Halk kùltürü	✓	✓	✓	✓	✓
Hayat bilgisi	✓	✓	✓	✓	✓
İngilizce	✓			✓	
Matematik	✓	✓		✓	✓
Medya okuryazarlığı	✓	✓	✓	✓	✓
Müzik	✓	✓		✓	✓
Sanat etkinlikleri	✓	✓	✓	✓	✓
Satranç	✓	✓		✓	✓
Sosyal bilgiler	✓	✓	✓	✓	
Spor etkinlikleri	✓	✓			
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	✓			✓	
Tarım	✓		✓	✓	
Teknoloji ve tasarım	✓	✓		✓	
Trafik güvenlięi	✓			✓	✓
Türkçe	✓	✓	✓	✓	✓
Vatandaşlık ve demokrasi eğitimi	✓	✓		✓	✓
Almanca					
Fransızca					
Arapça					

Sonuç olarak;

- Bilgi teknolojilerinin eğitim ortamlarına daha uyumlu olması, eğitimde sürdürülebilir başarı ve öğrenmeyi öğrenen öğrenciler yetiştirmedeki boşluğu okul kütüphaneleri ve kütüphanecileri doldurabilir.
- Türk Milli Eğitim Sistemi öğrencilerin bilgi becerilerinin geliştirilmesine yönelik eğitici uygulamalara daha fazla yer verilmelidir.
- 21. yy BOY gereksinimlerini öğrencilere kazandırmak için okul kütüphanelerinin destekleyici ve kapsamlı uygulamaları ile öğretim programlarında yerini almalıdır.

Kaynakça

- American Association of School Librarians (AASL) ve Association for Educational Communications and Technology (AECT) (1988). *Information power: Guidelines for school library media programs*. Chicago: ALA.
- FATİH Projesi (2015). <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6>
- Hill, M.W. (2005). Impact of information on society: An examination its nature, value and usage. München : Saur
- IFLA / UNESCO Okul Kütüphanesi Bildirgesi (1999). IFLA/UNESCO School Library Manifesto. İnci Önal (çev.).
- Literacy for the 21st Century (2003). Literacy for the 21st Century: An Overview & Orientation Guide To Media Literacy Education. Center for Media Literacy. http://www.medialit.org/sites/default/files/01_MLKOrientation.pdf
- Milli Eğitim Temel Kanunu (1973). 1739 Sayılı, RG Tarihi 24/06/1973. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html
- Okuma Kültürü ve z-Kütüphane Çalıştayı (2015). <http://www.z-kutuphane.com/z-kutuphane/>
- Önal, İ. ve Topçu, Ö. Ş. (2013).Eğitimi gerçekleştirmek: Öğretim programlarında okul kütüphanelerinin yeri. *Bilgi Dünyası*, 14 (2), 306-328.
- UNESCO (1996). Learning: The treasure within. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-first Century. UNESCO Publishing. <http://unesdoc.unesco.org/images/0010/001095/109590eo.pdf>

Teşekkürler